

ТОГТООЛ

2025 оной декабриин 24

№ 801

Улаан-Үдэ хото

**«Хүнгэн унаа тээбэрийн, хотын газар дээгүүр
зайн галаар ябадаг унаа тээбэрийн ба харгын ажахын талаар
нютаг можын гүрэнэй хиналта (шалгалта) тухай Дүрим баталха тухай
ба «Буряад Уласай Унаа тээбэри, элшэ хүсэ ба харгын ажахы
хүгжөөлгын Яаман тухай Дүрим баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай
Засагай газарай 2007.10. 09-нэй № 303 тогтоолдо хубилалтанууды
оруулха тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2021.12.21-нэй
№ 750 тогтоолдо хубилалтанууды оруулха тухай**

Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёһоной
шиидхэбэриие хүсэндөө байһан хуули ёһонуудтай зохилдуулхын тула
Буряад Уласай Засагай газар иигэжэ **т о г т о о н о**:

1. Буряад Уласай Засагай газарай 2021.12.21-нэй № 750 тогтоолоор
(Буряад Уласай Засагай газарай 2023.11.22-ой № 702 тогтоолой
найруулгаар) баталагдаһан хүнгэн унаа тээбэрийн, хотын газар дээгүүр
зайн галаар ябадаг унаа тээбэрийн ба харгын ажахын талаар нютаг можын
гүрэнэй хиналта (шалгалта) тухай Дүримдэ удаадахи хубилалтанууды
оруулха:

1.1. Пункт 2 соо удаадахи удхатай «в» дохол мүр нэмэхэ:

«в) хиналтын (шалгалтын) хэмжээ ябуулгануудай дүнгүүдээр абтадаг
шиидхэбэринүүды дүүргэлгэ.».

1.2. Пункт 6 соо удаадахи удхатай «в» дохол мүр нэмэхэ:

«в») «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба
нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 16-дахи
статьягай 1-дэхи хубийн 2-дохи пунктын хэмжээндэ:

12 тонноһоо дээшэ шэгнүүртэй унаа тээбэрийн хэрэгсэлнүүдэй
холбоото уласай ниитын хэрэглэмжын харгинуудта ушаруулһан гарза
хохидолы хүсэлдүүлгын тоосоондо түлбэри оруулалга.».

1.3. Пункт 8 иигэжэ шэнээр найруулха:

«8. Хиналтын объектнүүдэй тоо бүридхэл хиналтын (шалгалтын)
хэмжээ ябуулгануудай ниитэ нэгэн тобыг байгуулгын аргаар
бээлүүлэгдэдэг;

захиргаанай хуули эбдэлгэнүүд тухай хэрэг эрхилхэ мэдээсэлэй
байгуулга (гүрэнэй мэдээсэлэй байгуугын дотор хэсэг);

шүүлгын урда тээхи гомдол барилгын мэдээсэлэй байгуулга (гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгын дотор хэсэг);

«Инспектор» гэхэн нүүдэл хабсаргалта – хиналтын (шалгалтын) зургаанай болон хиналта бэлүүлдэг нюурнуудай компьютерай түхээрэлгэ хэрэглэлгэтэйгээр (нүүдэл гар утаһан, смартфон гү, али компьютер, тэрэ тоодо планшетна компьютер) гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгын үндэһөөр зохёогдоһон программаар хангалга (саашадаа- «Инспектор» гэхэн нүүдэл хабсаргалта).».

1.4. Пункт 14.1 иигэжэ шэнээр найруулха:

«14.1.Хиналтын объектнүүд тушаа түсэблэгдэһэн хиналтын (шалгалтын) хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэлгын хугасаа ба заатагүй хэргылэмжын хэрэгээр эрьен ерэлгын саг болзор иимээр тогтоогдоно:

1) ехэ аюултай гэжэ ангилагдаһан хиналтын объектнүүдтэ тушаа хоёр жэлэй нэгэ дахин түсэблэгдэһэн хиналтын (шалгалтын) нэгэ хэмжээ ябуулга гү, али жэлдээ нэгэ дахин заатагүй хэргылэмжын зорилготойгоор шалгажа ошолго үнгэргэгдэдэг;

2) дунда зэргэ аюултай гэжэ ангилагдаһан хиналтын объектнүүдтэ хэргылэмжын зорилготойгоор заатагүй шалгажа ошолгыг үнгэргэхэ саг хугасаа «Гүрэнэй хиналтын (шалгалтын), нютагай засагай хиналтын хэмжээндэ хэргылэмжын зорилготойгоор заатагүй шалгажа ошолгыг үнгэргэхэ саг болзор тухай » гэхэн Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай 2025.10.01-нэй №1511 тогтоолоор тодорхойлогдодог;

3) бага зэргэ аюултай гэжэ ангилагдаһан хиналтын объектнүүдтэ түсэблэгдэһэн хиналтын (шалгалтын) хэмжээ ябуулганууд, хэргылэмжын зорилготойгоор заатагүй шалгажа ошохо хэрэг ябуулганууд үнгэргэгдэдэггүй.».

1.5. Пункт 20 соо «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн холбоото улсайд хуули» гэхэн үгэнүүдэй һүүлдэ «, заабол дүүргэхэ эрилтэнүүдые тодорхойлолтотой, тэдэниие хараалһан гурумшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэритэй, тэрэшэлэн хинагша нюурай хуулийн ямар тусхай үйлэ хэрэгүүд (хэмжээ абаагүй байлга) заатагүй дүүргэхэ эрилтэнүүдые эбдэлгэдэ хүргэжэ болохо тухай мэдээсэлтэй, тиихэдэ заабол дүүргэхэ эрилтэнүүдые хангаха хэмжээнүүдые абаха тухай дурадхалтай байха, зүгөөр хинагша нюурай мэдээсэл ба баримта бэшэгүүдые тушааха эрилтэ, али заабол дүүргэхэ эрилтэнүүдые эбдэхэ гү, али тэрээндэ хүргэжэ болохо хинагша нюурай ябуулһан үйлэ хэрэгүүдхээ (хэмжээ абаагүй байлга) ушарһан хойшолонгуудые усадхаха саг хугасаа заагдаха ёһогүй.».

1.6. Пункт 21 соохи найманһаа арбадахи хүрэтэр дохол мүрнүүдые иигэжэ найруулха:

«хэлхээ холбооной утаһаар, видео- конференц- холбоогоор гү, али сахилгаан шууданай аргаар;

бэшэмэл гуйлта абаһан ушарта - Оросой Холбоото Уласай хуули ёһонуудаар тогтоогдоһон гуримаар бэшэмэл харюу үгэхэ.

хубийн хэрэгээр уулзалгада, али хэргылэмжын гү, али хиналтын (шалгалтын) хэмжээ ябуулгын үедэ.».

1.7. Пункт 22 иигэжэ шэнээр найруулха:

«22. Хинан шалгаха нюурнууд тушаа хэргылэмжын хүрэлгэ хиналтада орохо хүнэй ажал ябуулгын газарта инспектортой хэргылэмжын хөөрэлдөөнэй түхэлөөр гү, али видео-конференц-холбоо гү, али «Инспектор» гэхэн нүүдэл хабсаргалта хэрэглэн үнгэргэгдэдэг.».

Хэргылэмжын хүрэн ошолгын үедэ хинан шалгагдаха нюурта тэрэнэй ажал ябуулгада гү, али тэрэндэ хабаатай хиналтын объектнүүдтэ табигдаха заабол табигдаха эрилтэнүүд тухай, хиналтын объектнүүдэй аюултай гэжэ тооложо, тиймэ зэргэдэ оруулалгада хэр зохилдоноб, мүн аюултай болоһыень заһаха, бага болгохо талаар дурадхагдаһан аргууд тухай, хиналтын объектые оруулха ангилалнуудта үндэхэлхэн, үнгэргэгдэхэ хэмжээ ябуулганууд, янзанууд, болон тэдэниие хэр эршэ хүсэтэйгөөр ябуулха хэрэгтэйб гэжэ мэдээсэгдэнэ, харин инспектор хиналтын объекттэй танилсаха, хиналтын объектнүүдые аюултай гэжэ тоолохо мэдээнүүдые суглуулха, шалгагдагша нюурай заатагүй дүүргэхэ эрилтэнүүдые хэр сахинаб гэхэн сэгнэлтэ хэхэ.

Хэргылэмжын хүрэн ошолго хиналтын (шалгалтын) эмхиин үүсхэлээр (заатагүй хэргылэмжын хүрэлгэ) гү, али шалгагдаха хүнэй үүсхэлээр үнгэргэгдэдэг.

Заатагүй хэргылэмжын хүрэлгын үедэ шалгалта үнгэргэхэдөө, гэрэл зураг болон видео-буулгабари «Инспектор» гэхэн нүүдэл хабсаргалта хэрэглэн үнгэргэгдэхэ.».

1.8. Пункт 23 иигэжэ шэнээр найруулха:

«23. «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) болон нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 52.1-дэхи статьятай зохилдуулан, хэргылэмжын заатагүй хүрэлгэ үнгэргэгдэхэ.

Хоёр тонно 500 килограммнаа дээшэ шэгнүүртэй унаагаар ашаа тээгээд зөөхэ талаар туһа хангамжануудые үзүүлжэ эхилхэ тухай мэдээсэхэн хинан шалгагдаха хүнүүд тушаа хэргылэмжын заатагүй хүрэлгэ (хуули эрхын нюурнуудай болон олзын хэрэг эрхилэгшэдэй өөһэдынб эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангахын тула үнгэргэгдэхэн ашаа зөөлгэхэ бэшээр) мэдүүлгэ хэхэн һара, үдэрһөө эхилжэ, 6 һараһаа үнгэрэнгүй бөөлүүлэгдэхэ.».

1.9. Пункт 25 иигэжэ шэнээр найруулха:

«25. Хэргылэмжын заатагүй хүрэлгэ үнгэргэхэ саг болзор хүдэлмэрийн арбан үдэрһөө үнгэрүүлжэ болохогүй ба шалгалта, мүн туршалга үнгэргэхэ хэрэгтэй болзорто һунаагдажа болохо.».

1.10. Пункт 25.1 иигэжэ шэнээр найруулха:

«25.1. Шалгагдаха нюурай үүсхэхэн хэргылэмжын заатагүй хүрэлгэ «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн холбоото уласай хуулийн 52.2-дохи статьягаар үнгэргэгдэхэ.».

1.11. Пункт 34 соо «57 статьягай 1-дэхи хубиин 1 - 5 пунктнуудта» гэхэн үгэнүүдые «57 статьягай 1-дэхи хубида» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.12. Пункт 35 соо удаадахи удхатай «з», «и» ба «к» хуби зүйлнүүдые нэмэхэ:

«з) шалгажа үзэлгэ;

и) хиналта;

к) туршалга.».

1.13. Пункт 36 соо соо «57 статьягай 1-дэхи хубиин 1 - 5 пунктнуудта» гэхэн үгэнүүдые «57 статьягай 1-дэхи хубида» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.14. Пункт 37 иигэжэ шэнээр найруулха:

«37. Шалгагдаха хүнэй гү, али тэрэнэй түлөөлэгшын үгы байхада байдалыень үзэлгэ иимэ ушарнуудта үнгэргэгдэжэ болохо:

а) заатагүй видео- буулгабари хэрэглэжэ, автомашинын жолоошой хабаадалгатайгаар хиналтын (шалгалтын) ажал ябуулха;

б) заатагүй видео- буулгабари хэрэглэлгэтэйгээр хиналтын (шалгалтын) үйлэ хэрэг бээлүүлгэдэ шалгагдаха нюурай, тэрэнэй түлөөлэгшын гү, али автомашинын жолоошой хаад ушаруулха ушарта.».

1.15. Пункт 39 иигэжэ шэнээр найруулха:

«39. «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 57-дохи статьягай 1-дэхи хубида заагдаһан үндэһэ баримтануудай байгаа хаань, баримта саархануудай шалгалта үнгэргэгдэхэ.».

«Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 72-дохи статьягай 9-дэхи хубиин ёһоор түсэблэгдээгүй баримта саархануудай шалгалта үнгэргэгдэхэ.».

1.16. Пункт 40 соо удаадахи удхатай «з», «и» ба «к» хуби зүйлнүүлдые нэмэхэ:

«з) шалгажа үзэлгэ;

и) хиналта;

к) туршалга.».

1.17. Пункт 41 хүсээ буураһанда тоолохо.

1.18. Пункт 42 иигэжэ шэнээр найруулха:

«42. «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 57-дохи статьягай 1-дэхи хубида заагдаһан үндэһэ баримтануудай байгаа хаань, нүүдэл шалгалта үнгэргэгдэхэ.

Нүүдэл шалгалта зайда харилсаха хэрэгсэлнүүдые, тэрэ тоодо видео-хуралдаан-холбооной аргаар, мүн «Инспектор» гэхэн нүүдэл хабсаргалта хэрэглэлгэтэйгээр үнгэргэгдэхэ аргатай.

Нүүдэл шалгалта «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 73-дахи статьятай зохилдуулан үнгэргэгдэхэ.».

1.19. Пункт 47 иигэжэ шэнээр найруулха:

«47. Хинан шалгагдаха нюурай гү, али тэрэнэй түлөөлэгшын үгы байһан үедэ саг үргэлжэ байдалыень үзэлгэ иимэ ушарнуудта хэгдэжэ болохо:

а) унаа тээбэрийн хэрэгсэлэй жолоошоной байхада, заабол видео-буулгабари хэрэглэжэ хиналтын (шалгалтын) хэмжээ ябуулга үнгэргэхэ үедэ;

б) заатагүй видео-буулгабари хэрэглэлгэтэйгээр хиналтын (шалгалтын) үйлэ хэрэг бээлүүлгэдэ шалгагдаха нюурай, тэрэнэй түлөөлэгшын гү, али автомашины жолоошоной хаад ушаруулха ушарта.».

1.20. Пункт 50 соо «баримта саарһанууд»гэһэн үгэнүүдэй удаа «ба мэдээнүүд» гээд нэмэхэ.

1.21. Пункт 50 соо «баримта саарһанууд» гэһэн үгэнүүдэй удаа «ба мэдээнүүд» гээд нэмэхэ.

1.22. Пункт 54 соо «эбдэлгэнүүдэй» гэһэн үгын удаа «, тус Дүримэй 54.1-дэхи пунктда заагдаһан,» гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.23. Удаадахи удхатай пункт 54.1 нэмэхэ:

«54.1. Заабол дүүргэхэ эрилтэнүүдые эбдэһэн ушарнуудые усадхаха тухай ба (гү, али) заабол дүүргэхэ эрилтэнүүдые эбдэһэн ушарнуудай хойшолонгуудые усадхаха хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ ба (гү, али) тиимэ эбдэлгэнүүдэй болохоһоо урда тээхи хуулийн эрхэ байдал һэргээхэ тухай һануулга «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэһэн Холбоото уласай хуулийн 90.1-дэхи статьятай зохилдуулан, үгтэдэг.».

1.24. Бүлэг VII нэрэмжэ иигэжэ шэнээр найруулха:

«VII. Түсэбһөө гадуур хиналта (шалгалтын) хэмжээ ябуулгануудые үнэгрэгэлгэ эмхидхэлгэ».

1.25. Пункт 55 иигэжэ шэнээр найруулха:

«55. «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэһэн Холбоото уласай хуулийн 57-дохи статьягай 1, 3 - 9-дэхи пунктнуудта хараалагдаһан зүйлнүүдтэ үндэһэлэн, мүн «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэһэн Холбоото уласай хуулийн 66-дахи статьягаар тодорхойлогдоһон гуримаар түсэбһөө гадуур хиналтын (шалгалтын) хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхэ, хоорондохи харилсаа холбоогүй байһан түсэбһөө гадуур хиналтын (шалгалтын) хэмжээ ябуулгануудһаа бэшээр.».

1.26. Пункт 56 хүсээ буураһанда тоолохо.

1.27. Пункт 59 иигэжэ шэнээр найруулха:

«59. Хинан шалгаха зургаанай шийдхэбэридэ гү, али тэрэнэй албан тушаалтадай ябуулһан хэрэг (хэрэг ябуулаагүй байлга) тухай гомдол хинан шалгаха зургаанай толгойлогшын (толгойлогшын орлогшо) хаража үзэхэ. Хинан шалгаха зургаанай толгойлогшын ябуулһан хэрэг (хэрэг ябуулаагүй байлга) тухай гомдол тэрэниие хинан шалгаха зургаанай толгойлогшо хаража үзэхэ. «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта

(шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 41-дахи статьягай 1-дэхи хубида тоологдоһон мэдээнүүд бариһан гомдол дотор байха ёһотой ба «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 40-дэхи статьягай эрилтэнүүдые сахин үгтэхэ ёһотой.».

1.28. Пункт 60 соохи «ба (гү, али) гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудай порталнуудай» гэхэн үгэнүүдые хаһаха.

1.29. Пункт 61 иигэжэ шэнээр найруулха:

«61. «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 43-дахи статьягаар тогтоогдоһон гуримаар шүүлгын урда тээхи үршөөхэ хандалгануудһаа урид гомдол бариһан ушар мэдээсэлэй байгуулгада (гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгын дотор хэсэгтэ) бүридхэлдэ абтаһан үдэрһөө хойшо хүдэлмэрийн 15 үдэрэй туршада шалгагдаха ёһотой.».

Хиналтын объектнүүдые аюултай гэжэ тоолохо зэргэдэ оруулха тухай шийдхэбэридэ эсэргүү гомдол хүдэлмэрийн табан үдэрһөө хожом бэшэ болзор соо харагдаха.

Гомдол хаража үзэхэ эрхэтэй эмхи «Оросой Холбоото Уласта гүрэнэй хиналта (шалгалта) ба нютагай засагай хиналта тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 42-дохи статьягай 1-дэхи хубида хараалагдаһан зүйлнүүдтэ үндэһэлэн, гомдол абаһан үдэрһөө хүдэлмэрийн табан үдэрэй туршада гомдол хаража үзэлгыг аргаха тухай шийдхэбэри абаха.».

1.30. Пункт 63 соохи наймадахи дохол мүрыень иигэжэ шэнээр найруулха:

«Гол харуулалтануудые туйлаһан тухай мэдээсэл болон холын хараатай дүнгүүд тухай, тэрэ тоодо нэргылэмжын хэмжээ ябуулгануудай болон хиналтын (шалгалтын) хэмжээ ябуулгануудай гол дүнгүүдые туйлалгада үзүүлдэг нүлөө тухай мэдээнүүдые заалгатайгаар, мүн тэрэшэлэн хуули ёһо хэрэглэлгын дүршэл согсололгын дүнгүүдээр дурадхалнуудые бэлдэхэ тухай хиналтын (шалгалтын) зургаан жэл бүри гүрэнэй хиналта (шалгалта) тухай элидхэл бэлдэдэг.».

2. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Засагай
газарай түрүлэгшын
уялгануудые дүүргэгшэ**

В. Мухин

Унаа тээбэри, элшэ хүсэ ба харгын ажахы хүгжөөлгын яаман түлэб бэлдээ
Утаһан: 44-53-36